cu mâinile muncite şi faţa arsă de soare, chiar dacă nu sunt aşa de arătoase legumele ei), **250 g ciuperci (proaspete sau din conservă) tăiate feliuţe** (*dacă le vreţi proaspete, vă recomandăm să mergeţi la maicile de la Bujoara, că ştiu ele nişte locuri în care se găsesc ciuperci, de le poţi mânca şi crude, aşa sunt de bune!*), **o cană de tofu afumat, tăiat cubuleţe** (*asta e! strămoşii noştri nu ştiau de aşa ceva, dar...*), **o linguriţă condiment natural** (*îl găsiţi la orice magazin naturist serios*), **8 căni de apă, 100 g paste făinoase** (*tăieţeii de orez sunt foarte sănătoşi*), **2 linguri de ulei (opţional), puţin pătrunjel verde** (*pentru cine nu ştie, frunzele de pătrunjel conţin mai multă vitamina C decât lămâia*) **şi sare după gust** (*de gustibus non disputandum!*)

Prepararea:

Într-o oală se pune la călit ceapa (în ulei sau în puţină apă) până se înmoaie, apoi se adaugă morcovul şi ţelina, iar după ce s-au înmuiat puţin (*atenţie! nu plecaţi de lângă aragaz, să nu se lipească zarzavaturile, ci adăugaţi câte puţină apă*), se pun ardeiul şi usturoiul, adăugând câte puţină apă (*deja miroase frumos în bucătărie! - asta dacă nu aţi plecat de lângă aragaz...*). E rândul ciupercilor să aterizeze în oală, scăldate bine în toată apa rămasă şi împănate cu condimente. Când au început să dea în clocot (*aşa cum ni se întâmplă şi nouă uneori, din păcate...*), adăugăm pastele şi le lăsăm să fiarbă. (*Este de ajuns să fiarbă cât timp citim o catismă.*) Când sunt fierte toate, adăugăm tofu (*ca un străin între atâtea legume româneşti*), mai lăsăm un clocot şi oprim focul. Acum e rândul pătrunjelului, sării şi, dacă vreţi să fie ceva mai deosebit, smântânii din caju (caju înmuiat în apă călduţă timp de 20 min, apoi dat în blender, acoperit cu apă-alta!).

Poftă bună!

ANUNŢURI

• Se împlinesc **40 de zile de la adormirea lui Alexandru Antoci**, despre care pr. Bogdan a vorbit atât de frumos la înmormântare, descoperindu-ne puţin vălul vieţii sale de mucenic. Dumnezeu să-l aşeze cu drepţii!

• **De ziua Sf. Pantelimon, maicile de la Tămand** au ţinut să-l cinstească în chip mai deosebit, întrucât au darul de a avea o bucată destul de mare din moaştele sale. Astfel, s-a or-ganizat o priveghere (vecernie, utrenie şi Sf. Liturghie), la care au slujit 3 preoţi (între care pr. Lucian), o parte dintre surori au cântat la strană şi au fost prezenţi mai mulţi fraţi, la invitaţia plină de dragoste a maicilor. Totul s-a terminat cu o agapă, mulţumind Sfântului pentru darurile sale ştiute şi neştiute!

• **Două grupuri de fraţi au fost pelerini zilele acestea în Grecia**, bucurându-se de închinarea la sfinţii mari de acolo. Slavă lui Dumnezeu că dă mereu prilejuri de întărire în vremurile prin care trecem!

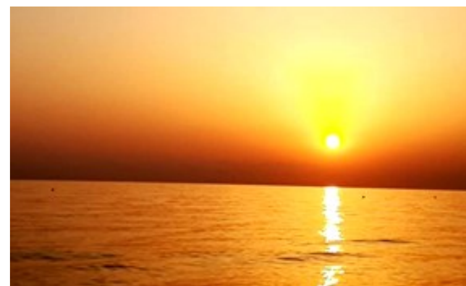

• **Cel mai iubit şi mai căutat duhovnic din Rusia** a fost diagnosticat cu Covid. Părintele Ilie Nozdrin (schiarhimandrit) are 89 de ani şi a ucenicit sau a readus stăreţia în locuri sfinte precum: Athos, Pskov şi Optina.

ŞTIRI

• **Arhiepiscopia Bucureştilor a anunţat că oferă ghidaj gratuit** pentru grupuri de 7 – 20 de tineri care vizitează obiective de turism cultural şi spiritual din Capitală şi împrejurimi. Proiectul se intitulează „*Cetatea Bucureştilor. Spiritualitate, tradiţie, istorie şi cultură*”. Fie că sunt organizate de parohii sau sunt afilieri pe motive de prietenie, grupurile trebuie să fie însoţite de un preot sau altă persoană adultă. Un ghid de la arhiepiscopie îi va însoţi gratuit, oferindu-le explicaţii şi răspunzând la întrebările lor.

• A şasea ediţie a **Festivalului de Film Ortodox Byzanfest 2021** se desfăşoară în parteneriat cu University of St Katherine's, din statul american California, instituţie de învăţământ bazată pe valori creştin ortodoxe. Tema din acest an festivalului este „Seeking” („Căutare”). Înscrierea în festivalul-concurs este deschisă până în data de 22 august, la secţiunile de scurtmetraj, lungmetraj şi, respectiv, scenariu – toate realizate în duh ortodox. Byzanfest este cel mai mare festival de film ortodox din lume şi are ca scop promovarea cinematografiei bazate pe valori creştin ortodoxe.

Aşteptăm întrebările, sugestiile şi eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372.
Mulţumim tuturor pentru rugăciuni şi ajutor financiar.

Numărul 28 (XLVII) 1 august 2021

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

Cum să ne purtăm cu bolnavii

Cuvânt al Sf. Paisie Aghioritul

Atunci când pe om îl doare pentru semenul său, Dumnezeu Se înduioşează şi se bucură într-un anumit fel, pentru că unul ca acesta, prin dragostea pe care o are, se înrudeşte cu El şi de aceea primeşte mângâierea Lui cea dumnezeiască.

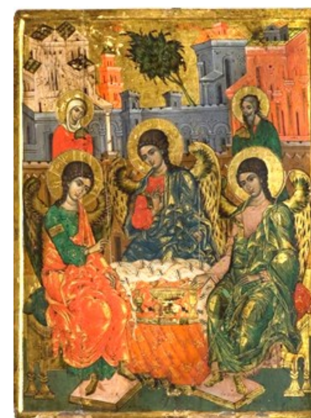

Altfel nu ar fi putut suporta durerea pentru semenul său. Când ai şi tu vreo durere dar te gândeşti la durerea celuilalt, te pui în situaţia lui şi te doare mai mult pentru acela. Adică durerea ta te ajută să înţelegi durerea celorlalţi. Iar atunci când primeşti cu bucurie propria ta durere, dăruieşti mângâiere celor îndureraţi.

Oricum, altceva este să afli că s-a îmbolnăvit cineva şi altceva este să te îmbolnăveşti tu. Abia atunci îl înţelegi pe cel bolnav. Auzeam despre „chimioterapii” şi credeam că bolnavilor de cancer li se face terapie cu sucuri, cu alimente naturale. De unde să ştiu? Acum însă am înţeles ce suferinţă este. Cel mai rău este că ele îţi taie pofta de mâncare. Cu toate că trebuie să mănânci bine, nu poţi mânca deloc. Şi medicii îţi spun: „Trebuie să mănânci”. Dar cum să mănânc dacă toate acestea îţi taie pofta de mâncare şi te fac ca un cadavru? Atunci când făceam radioterapii, deşi ardeam de sete, nu puteam bea deloc apă. Îmi venea să vomit şi simţeam repulsie şi pentru apă.

Când m-am îmbolnăvit de cancer, unii mi-au spus că trebuie să fac operaţie cât de repede, că e nevoie de ea, nu doar de rugăciune. Atunci leam zis: *„Dar eu nu fac rugăciune ca să treacă boala, pentru că* ***astfel sufăr împreună cu lumea care suferă****. Astfel îi înţeleg mai mult pe cei îndureraţi şi particip la durerea lor. De altfel şi pe mine boala mă foloseşte duhovniceşte. Cer de la Dumnezeu numai să mă pot sluji puţin pe mine şi să slujesc şi pe alţii. Dar facă-se voia lui Dumnezeu.”*

Când ai vreo problemă de sănătate şi nu te preocupă aceasta, atunci într-un anu-

SFINŢII SĂPTĂMÂNII

Sf. Pafnutie Zugravul (†7 august 1735)

Sf. Pafnutie a fost cel mai talentat iconar al perioadei brâncoveneşti. Fiu de preot, Pârvu Mutu a învăţat pictura în Bucovina. Supranumele de Mutul i s-a dat nu pentru că ar fi fost mut, ci deoarece picta fără să vorbească şi fără să mănânce, adică în post şi rugăciune. Dacă spunea vreun cuvânt sau gusta hrană, întrerupea lucrul în ziua respectivă. Rămas văduv cu doi copii mici, face un pelerinaj schimbător de vieţi la Ierusalim. La întoarcere se călugăreşte, luând pe unul dintre copii cu el. Ultima parte a vieţii a însemnat şi primirea schimei mari la mănăstirea Robaia, unde s-a nevoit încă patru ani în rugăciune, tăcere, răbdare şi smerenie.

Icoana Sf. Treimi de la Sinaia, pictată de Sf. Pafnutie, alături de biserici precum: Negru Vodă, Mamu, Cotroceni, Gheorghe Nou, Colţea şi multe altele.

mit fel ai dreptul să-L rogi pe Dumnezeu să îmbunătăţească starea sănătăţii celorlalţi. Iar cel care nu are propria sa durere este bine să-l doară cel puţin pentru cei care suferă.

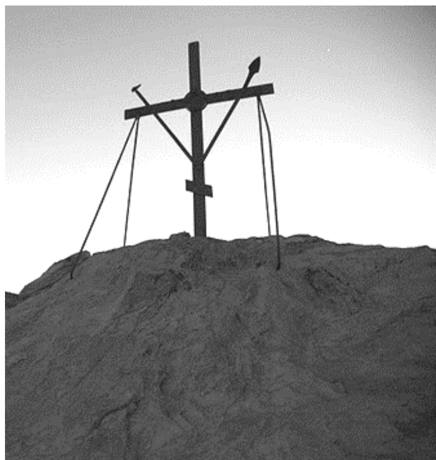
Într-o seară mergeam la biserică pentru slujba privegherii şi am văzut un tată cu un copilaş într-un cărucior pentru invalizi. M-am apropiat, l-am îmbrăţişat pe copil şi l-am sărutat. *„Eşti un înger, i-am spus. Ştii asta?"*. Apoi m-am adresat tatălui: ***„Este o mare cinste pentru tine să slujeşti un înger. Bucuraţi-vă, pentru că veţi merge amândoi în Rai***". Auzind acestea, feţele amândurora au strălucit, pentru că au simţit mângâierea dumnezeiască.

Cei care îi slujesc pe cei bolnavi, invalizi, etc. cu dragoste şi răbdare, dacă au păcate li se şterg prin jertfa pe care o fac, iar dacă nu au, se sfinţesc. Cândva o femeie mi-a povestit unele fapte foarte minunate din viaţa ei. M-am mirat deoarece erau nişte stări pe care le întâlnim numai în vieţile sfinţilor, iar ea era o femeie simplă. Când mi-a spus cum şi-a petrecut cei mai mulţi ani ai vieţii ei, am văzut că toată viaţa ei a fost o jertfă. De tânără slujise bolnavilor, pentru că în casa părintească aveau pe bunicul şi pe bunica bolnavi. După ce s-a căsătorit, a slujit pe socrul şi soacra sa, care şi ei erau bolnavi. Apoi s-a îmbolnăvit şi bărbatul ei, fiind ţintuit la pat. Adică această femeie şi-a petrecut toată viaţa ei slujind bolnavilor. În toţi aceşti ani înseta după citit şi voia să meargă măcar la o priveghere, dar nu avea timp. Deoarece era îndreptăţită să primească harul lui Dumnezeu, Hristos i l-a dăruit la sfârşit tot o dată.

Cei care slujesc unui bolnav, şi mai ales celui care este ţintuit la pat, trebuie **să fie foarte atenţi ca să nu-l facă să murmure**. Cel care nu s-a îmbolnăvit niciodată nu-l poate înţelege pe cel bolnav, pentru că nu l-a durut vreodată, şi de aceea inima îi este puţin înăsprită. Se poate să-l slujească ani de zile, dar dacă îl face să murmure o singură dată la sfârşit, pierde totul. Este dureros pentru suflet să plece cârtind din lumea aceasta. Dar şi pe cei care l-au slujit îi va chinui după aceea vicleanul, subţiindu-le, chipurile, conştiinţa lor.

Atunci când cineva are o stare sufletească bună, durerea trupească se uşurează. Iar când nu are, starea rea sufletească îi agravează sănătatea. De pildă un bolnav de cancer, căruia medicii nu mai au ce să-i facă. Dacă crede în Dumnezeu şi se află într-o atmosferă duhovnicească veselă, poate trăi mai mult, altfel se poate topi de supărare şi să se stingă în câteva săptămâni. Se poate ca uneori cineva să fie sănătos din punct de vedere medical, analizele să nu arate nimic rău, dar dacă are ceva care îl chinuieşte sufleteşte, atunci să nu fie pe deplin sănătos. Pentru că **cele mai multe boli încep de la supărare**. Toţi oamenii au câte un punct sensibil. Şi de aceea o supărare pe unul îl va lovi în stomac, pe altul în cap.

Medicamentul cel mai bun pentru o boală este bucuria duhovnicească, pentru că ea împrăştie harul lui Dumnezeu în suflet. Bucuria duhovnicească are cea mai mare putere tămăduitoare pentru toate bolile. Ea este alifia dumnezeiască care închide rănile, în timp ce mâhnirea le irită.

Pe potecile Muntelui Athos

ISPITIRI de la cel viclean

Un bătrân spunea: Chiar şi în Muntele Athos diavolul găseşte o cale ca să ne prindă... El reuşeşte să înşele mai ales oameni tineri. Chiar şi într-o familie creştină ei pot pierde sensul a ce înseamnă familia. Peste tot e la fel. Călugării încearcă să facă lucruri bune, dar...

***

Un evlavios ascet locuia în schitul Kafsokalivia. Odată el a auzit o bătaie în uşă. Era cineva îmbrăcat ca un călugăr, cu un rucsac în spate, plin cu pâine uscată, de care mâncau toţi asceţii.
- Cine eşti? l-a întrebat părintele.
-Sunt un duhovnic de la Sf. Ana.
-Dacă eşti monah şi mai ales părinte duhovnicesc, fă o închinăciune.
Imediat ce străinul a auzit aceste cuvinte, a dispărut (deoarece era demon) şi a lăsat în urma lui un miros urât, care a ţinut trei zile.

***

Un părinte spunea: Un călugăr se aseamănă cu un peşte mic, agitat. El ştie cum să scape din lume, ca micul peşte care ocoleşte momeala ascunsă într-un cârlig ucigător.

***

Odată, un pustnic era în schitul său şi se ruga, când deodată a strălucit o lumină în faţa lui. El nu a dat atenţie şi a continuat să se roage mai intens. Atunci doi demoni au apărut sub formă de ţigani care jucau şi se loveau unul pe celălalt. Aceasta s-a întâmplat atât de repede, încât pustnicul nu s-a putut abţine, ci a izbucnit în râs.

***

Un părinte spunea: Diavolul nu respectă pe nimeni, fie preot, fie episcop, fie patriarh.

SF. PANTELIMON, *cardiologul*

Sf. Cuvios Paisie Aghioritul, după ce i s-au arătat Sf. Luchilian şi Pantelimon, a mărturisit despre icoana Sfântului Pantelimon de la Schitul Cutlumuş că seamănă mult cu chipul Sfântului.

„Era vara anului 2000 sau 2001 – nu-mi aduc aminte exact anul – şi eram de gardă, ca medic cardiolog, la Spitalul Sotiria. Totdeauna luam orarul supranumit „german", 3.00-6.00 dimineaţa. Cu toate serviciile de gardă istovitoare, chiar dacă era vară, după ora 5.00 dimineaţa nici un bolnav nu venea la urgenţă. Se lumina de ziua de 27 iulie şi de la ora 6.00 începea concediul meu de vară. La ora 5.55 am început, supraobosit, dar şi bucuros că aveam să încep concediul, să-mi pregătesc lucrurile şi să închid registrul de gardă ca să plec.

Atunci a apărut un caz cu ambulanţa. Aşa cum mi-a spus şoferul ambulanţei, era o femeie de serviciu de la Spitalul Ghenimata din vecinătate, care avea o durere în piept şi care a cerut să fie mutată la spitalul nostru, pentru a fi consultată de un cardiolog. A spus şoferului să o ducă direct la gardă. Îmi aduc aminte că şoferul m-a liniştit, spunându-mi:

– Doctore, nu te nelinişti, nu are nimic. Are 45 ani şi cred că are ceva neurovegetativ.

După ce a adus-o în birou, infirmiera m-a strigat:

– Doctore, repede! A suferit un atac de cord.

Am alergat şi am început reanimarea, masajul etc. Am încercat destulă vreme, însă electrocardiograma bolnavei era o linie izoelectrică, adică o linie dreaptă, fără nicio funcţionare a inimii, plămânilor şi creierului femeii. Femeia era moartă şi infirmierele se pregăteau s-o ducă la morgă.

Profund mâhnit de moartea femeii şi gândindu-mă fulgerător la sărbătoarea Sfântului Pantelimon, care avea să se prăznuiască în acea zi, am apucat defibrilatorul şi l-am rugat în taină pe Sfântul Pantelimon, spunându-i: **„Sfinte Pantelimoane, eşti medic, ajut-o de ziua ta pe această tânără femeie**!". Îndată am făcut, din punct de vedere medical fără sens, defibrilarea, în timp ce femeia era conectată la monitor, fără nici un semn de viaţă. Şi totuşi, dintr-odată, a început să se arate pe monitor electrocardiograma şi mai ales cu imaginea infarctului anterior. Îndată ambulanţa a luat-o şi a dus-o la unitatea infarcturilor. Menţionez că femeia, pe toată durata întâlnirii noastre, niciodată nu m-a văzut, deoarece fie era în întrerupere cardio-pulmonară, fie în comă.

Cardiologul grec Vasilios Karoghiannis mărturiseşte o experienţă cutremurătoare şi o mare minune a Sfântului Pantelimon, doctorul fără de arginţi.

După aceasta am plecat acasă extrem de obosit şi cazul mi s-a şters din memorie pe toată perioada concediului de vară. M-am întors în 14 august la serviciu, la ora 8.00 dimineaţa. Când le-am salutat pe infirmierele primei ture, dintr-odată mi-am adus aminte de acel caz. Am întrebat dacă bolnava acelei gărzi, al cărei nume nici astăzi nu-l cunosc, mai trăieşte, mai este internată sau a ieşit din spital. Atunci ele mi-au spus:

– Astăzi pleacă. Se află în salonul cutare.

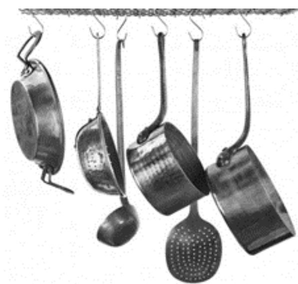
Fără să-mi pun halatul, am alergat la salonul pe care mi l-au indicat. Am văzut o femeie care mânca micul dejun stând pe pat. De îndată ce m-a văzut, îndată s-a luminat la faţă şi mi-a spus:

– Vă mulţumesc că mi-aţi salvat viaţa!

– Nu eu, ci altcineva te-a salvat, i-am spus eu.

Atunci ea, cu lacrimi în ochi, mi-a arătat o icoană pe noptiera ei. Era icoana Sfântului Pantelimon. Emoţionat şi tulburat de cele petrecute, am ieşit din salon fără să mai spun vreun cuvânt. Nici astăzi nu ştiu numele acelei femei."

Aceasta este încă o dovadă a prezenţei vii a lui Dumnezeu şi a Sfinţilor Săi în viaţa noastră.

Bucătăria Corinei

SUPĂ DE CIUPERCI CU TOFU
(cu sau fără ulei)

Ingrediente (pentru 8 porţii):
- o ceapă mare tăiată mărunt (*de preferat să ne gândim la propriile păcate când o tăiem, ca să fie lacrimile cu folos*), **o cană de morcovi tăiaţi felii subţiri, o cană de ţelină tăiată cubuleţe, un ardei verde sau roşu tăiat cubuleţe, 3 căţei de usturoi răzuiţi** (*dacă nu aveţi încă o mamă, soacră, bunică la ţară, de unde să puteţi lua zarzavaturile, mergeţi în piaţă şi luaţi de la bătrânica ce stă mai deoparte,*

Mărturisitorii: PREOTUL SINESIE IOJA

Scrisori din închisoare

„Nu știu când și cât vă voiu mai scrie, dar trimiteți pachet și scrisoare până le primiți înapoi de aici, când înseamnă că s-a întâmplat ceva cu mine."

Anul trecut în toamnă, Corina Ioja, fiica preotului mărturisitor Sinesie Ioja de la Rănușa, jud. Arad, ne-a povestit câte ceva despre viața grea pe care au dus-o, tatăl său în închisoare și apoi familia, ca urmași ai unui deținut politic. De curând am primit un telefon de la dânsa, anunțându-ne că dorește să ne pună la dispoziție cópii ale cărților poștale trimise de părintele Sinesie din detenție, precum și alte acte existente la dosarul său. Cărțile poștale cuprind perioada anilor 1952-1956. Menționăm că preotul Ioja a fost arestat în anul 1949 și condamnat la 12 ani de închisoare, pentru că îi ajutase pe luptătorii din Munții Zărandului. Trecând prin Aiud și Baia Sprie, s-a îmbolnăvit de TBC și a fost mutat la Tg. Ocna. De aici este dus în stare gravă la spitalul-închisoare Văcărești, unde va muri la 3 august 1958, cauza fiind: „contuzie forte cranio-encefalită, fractură de bază" – deci omorât în bătaie.

În acest număr reproducem cu sfială câteva rânduri din aceste cărți poștale scrise cu înfrigurare de un soț, tată și fiu, care mereu se semnează: ***„Vă îmbrățișez cu drag și dor, al vostru fiu, soț și tată, Sinesie Ioja".*** Sunt rânduri în care soțul, fiul și tatăl este cu mare grijă de cei de acasă, de creșterea copiilor, de stare lor materială. Boala, umilințele, greul închisorii sunt lăsate întotdeauna pe planul secund sau nici nu apar, chiar dacă ar fi putut să le menționeze codificat. Părintele Sinesie este plin de credință și grija lui cea dintâi este pentru sufletele copiilor, mereu gata de jertfă, de a nu primi pachet, pentru ca ei să aibă ce mânca.

28.10.1952 – Trimiteți un pachet în care să fie haine pe care tata nu le mai poartă, ca să pot repara pe cele de aici... ***Mulțumesc pentru toate și vă rog să mă iertați toți, rude, prieteni și dușmani****.*

1.10.1953 – Puteți să-mi și răspundeți la scrisoare. Ar fi vorbă și de vorbitor, dar e departe și la zi fixă, așa că nu veniți. Să-mi scrie Corina.

4.02.1954 – Să știți că am avut o gripă care m-a ținut mult, așa că m-am gândit că pe anul viitor cel târziu să-mi faceți o cămașă de molton alb...

5.03.1954 – Poate ați suferit ceva din cauza mea și v-ați necăjit din cauza scrisorilor cu hainele. Vă rog să mă iertați și să nu luați atâta în seamă, că eram necăjit din cauza boalei și a frigului. M-am bucurat de Corina că se mulțumește să-mi scrie în fiecare lună, că așa trebuie la necaz oricând.

7.04.1954 – Cașul a fost foarte bun, dar cred că și copiii au mare nevoie de lapte și așa că nu mai trimiteți.

23.04.1954 – Acum s-a schimbat, că pachet avem drept odată la trei luni în iulie și vorbitor și scrisoare de scris și de primit odată la 6 luni în septemvrie.

9.05.1954 – La vorbitor să nu veniți decât atunci când vă voiu scrie eu. Adresa mea este pe cealaltă parte și să nu scrieți nici mai mult nici mai puțin cu nici o literă.

3.06.1954 – Draga tatii copilă nu mai poate veni la tata, dar să mulțumească: ***să se mulțumească cu tot ce vine peste capul ei, rău sau bine. Să fie înțeleaptă în lucrările sale, curajoasă în primejdii, răbdătoare în nenorociri și smerită în norociri; să ajute la mama și la ceilalți la lucru; să nu trândăvească****.*

13.10.1954 – Nu știu când și cât vă voiu mai scrie, dar trimiteți pachet și scrisoare până le primiți înapoi de aici, când înseamnă că s-a întâmplat ceva cu mine.

28.07.1955 – Am vorbitorul în ziua de 9 septemvrie a.c. și nu se poate schimba. De întârziați sau veniți mai devreme nu vă primește. Ar fi mai bine să nu veniți, că știu că nu aveți bani, iar de veniți, măcar să nu obosiți pe amândoi copiii, ci numai pe unul.

14.01.1956 – ***Dorind să scăpați de toate relele trupești și sufletești****, vă îmbrățișez cu drag și dor.*

3.07.1956 – Copiii să se învețe să lucreze pe lângă casă și să facă tot ce am spus, că sapa, ciocanul și coasa și plugul și acul nu li-l poate nimeni lua din mână. ***Tatei și mamei le cer să mă ierte că le-am făcut atâta necaz...***

Binecredinciosul Împărat

IUSTINIAN CEL MARE -

„Un imperiu, o lege, o Biserică"

(2 august)

Secolul al VI-lea a reprezentat o cotitură pentru Imperiul bizantin în toate privințele. În acest veac frământat de multe ispite și încercări interne și externe, Dumnezeu a trimis pe tronul Constantinopolului un om providențial, care a marcat epoca și Imperiul întreg prin lucrarea sa. Puternic și intransigent, dreptcredincios și mereu punând Biserica și oamenii ei deasupra oricăror alte interese, Iustinian și-a ales o deviză a împărăției sale, care spune mult despre felul în care și-a condus supușii: *„Un imperiu, o lege, o Biserică".*

Născut în anul 482 în zona Skopje (Macedonia de astăzi) din părinți bine-credincioși, Flavius Petrus Sabbatius are parte de un unchi care îl va ajuta să depășească simpla condiție de fiu de țărani, oferindu-i accesul la cea mai înaltă educație. Este vorba de Iustin, ostaș ajuns șeful gărzii imperiale, apoi senator bogat și în cele din urmă chiar împărat, care își va aduce nepotul la Constantinopol, unde Iustinian va pătrunde cu mult interes și aplecare în tainele dreptului, politicii, artelor și teologiei. Iustin era un om simplu, dar care și-a dat seama de puterea pe care cunoașterea o poate oferi și, neavând copii, s-a îngrijit temeinic de formarea intelectuală a nepotului său de soră. Iar tânărul Flavius Petru i-a răsplătit din plin grija, ajungând desăvârșit în cele studiate.

Apariția Teodorei (fostă actriță) în viața lui Iustinian, adoptat oficial de unchiul său care nu avea urmași, a stârnit controverse în rândul aristocrației, dar personalitatea acesteia și abilitatea lui Iustinian de a trece peste împotriviri îi vor aduce căsătoria cu viitorul împărat, iar, mai apoi titlul de împărăteasă, în anul 527, odată cu înscăunarea lui Iustinian pe tronul din Constantinopol. Teodora excela în organizare și disciplină. Iustinian a fost genial în a recunoaște genialitatea celor din jur și a și-i face colaboratori. Iar împreună, cei doi au reușit să conducă cel mai mare Imperiu al vremii, trecând peste toate încercările și greutățile apărute în mod firesc. A rămas celebră nemaipomenita sa capacitate de lucru, fapt pentru care a fost numit de contemporani ***„împăratul care nu doarme niciodată"***, spunându-se că 5 ore de somn pe noapte îi erau suficiente.

Domnia lui a însemnat în primul rând preocuparea de a reda Imperiului strălucirea și mărimea avute pe timpul Sf. Împărat Constantin, cel pe care Iustinian l-a luat drept model. Dacă la urcarea sa pe tron, Apusul era în mâna barbarilor, la moartea sa, imperiul se întindea din Mesopotamia, pe frontiera Dunării, până în jumătatea de sud a Crimeii, iar în apus până la Gibraltar și chiar Spania.

De asemenea, împăratul a înțeles că statul nu poate funcționa coerent și unitar decât pe baza unui sistem legislativ bine pus la punct. Iustinian a adunat, a adus la zi și a îmbunătățit legile romane, iar lucrarea sa juridică va sta la baza dreptului canonic bisericesc, dar și a sistemelor de drept din multe țări europene, din secolele XVIII-XX. El s-a îngrijit și prin legi pentru a păstra curată dreapta credință: ***„Adevărata și nepătata credință ortodoxă este primul și cel mai mare beneficiu de care se pot bucura oamenii și ea trebuie întărită în toate privințele"***.

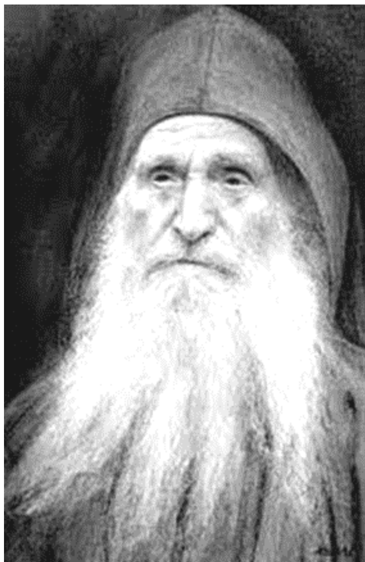
Iustinian și-a dorit un imperiu creștin puternic și întins. Dar vremea sa era timp de mare zbucium în Biserică, întrucât monofiziții se despărțiseră de drept-credincioși, neacceptând că Mântuitorul are două firi, cea dumnezeiască și cea omenească, ci doar una. Iustinian va scrie mai multe tratate teologice în care mărturisește explicit dreapta credință, cu citate din marii Sf. Părinți, - tradiția atribuindu-i și antifonul ***„Unule născut"*** din prima parte a Sfintei Liturghii-, dar va încerca și apropierea de eretici, din păcate fără succes.

Pentru a stinge toate controversele, împăratul va convoca în anul 553, la Constantinopol, **al V-lea Sinod Ecumenic**, care întărește dogmele Bisericii și le curăță de unele influențe dăunătoare ale lui Origen, Didim cel Orb și Evagrie Ponticul.

Nu putem să nu amintim una dintre cele mai importante realizări ale lui Iustinian: **Catedrala Sf. Sofia din Constantinopol**. Construcția monumentalului lăcaș de cult a durat numai 5 ani, timp în care împăratul nu a pregetat nicio cheltuială. Importanța acestei catedrale nu derivă atât din splendoarea execuției, cât din noutatea stilului, așa încât, dacă s-ar putea spune că un anumit stil își poate avea originea într-un om, atunci stilul bizantin se datorează împăratului Iustinian și arhitecților săi. Pe lângă Sf. Sofia, în timpul său au fost ridicate biserici impresionante, de la Ravenna până la Damasc. De fapt, toate clădirile din secolele următoare, atât în Est, cât și în Vest au fost inspirate de cele construite în timpul lui Iustinian, iar stilurile arhitecturale gotic și islamic sunt descendenții direcți ai arhitecturii iustiniene.

Deși a fost acuzat de către istorici că a intervenit în stil cezaro-papist în viața Bisericii, Iustinian a încercat să creeze o simfonie între stat și Biserică. Ceea ce părea a fi cezaro-papism era de fapt folosirea puterii imperiale pentru a da Bisericii autoritate și în viața publică și politică. Iustinian nu a dat legi care au devenit dogme, ci a preluat **hotărârile sinoadelor și învățătura Sf. Părinți, ridicându-le la valoare de legi valabile pentru toată societatea.**

E.G.

Despre CÂNTARE, TIPIC și STAREA LĂUNTRICĂ *potrivită slujirii bisericești* (2)

„Ori cânți, ori citești, ori te rogi, inima să fie la Mântuitorul cu smerită cugetare."

Cu mila lui Dumnezeu, am început o serie în patru episoade despre cântarea psaltică – prin excelență cântare bisericească –, așa cum o trăia, putem spune, Părintele Dionisie de la Colciu, așa cum s-a nevoit el ca această cântare să devină rugăciune.

Înainte de a intra în miezul acestei expuneri, mai redăm o mărturie a Părintelui Nifon Vatopedinul despre Ieroschimonahul Dionisie, care întărește, dacă mai era nevoie, că Bătrânul avea *„cuvânt cu putere multă"* ce conglăsuia cu întreaga Tradiție filocalică a Bisericii: *„Starețul Dionisie deținea cea mai mare virtute. Am conștientizat acest lucru în următoarea împrejurare: Atunci când, recent, m-am întâlnit cu Părintele Zaharia de la Essex, din Anglia, mi-a spus că, în cadrul unei întruniri, a întrebat care este cea mai mare virtute. Cineva a spus că smerenia. «Nu, domnule profesor», i-a răspuns. Altul a zis că este iubirea. «Nu». Altul că e ascultarea. «Nici aceasta». «Atunci care este?» l-au întrebat. «Cea mai mare virtute este cea pe care ne-a dat-o Domnul Hristos spunând: Când veți face toate cele poruncite vouă (adică iubire, smerenie, ascultare etc) să ziceți: Suntem slugi netrebnice, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem (Luca 17, 10)». Așadar aceasta este virtutea pe care a avut-o Părintele Dionisie. Și o spun, căci mi-am amintit ceea ce am notat într-un caiet, după una din vizitele pe care i le-am făcut Părintelui. L-am întrebat: «Părinte, care este principala dumitale nevoință ca pustnic? Privegherile, metaniile, rugăciunea, slujirea?» Și mi-a răspuns: «Încerc să nu judec pe nimeni și să mă judec pe mine însumi că sunt cel mai păcătos și fac ceea ce sunt dator să fac ca rob al lui Hristos. Astfel și voi să vă judecați singuri că sunteți cei mai păcătoși, chiar de ați avea toate virtuțile, chiar dacă ați ține toate poruncile. Să vă gândiți că sunteți robi ai lui Hristos și că faceți ceea ce sunteți datori să faceți».*

Încercând să ne apropiem de cântarea psaltică, așa cum o trăia, Părintele Dionisie, vom reda, în mare parte, din cuvântul pe care l-a prezentat Ion Minoiu, membru și dirijor al Grupului „Nectarie Protopsaltul", în cadrul Simpozionului Internațional *Întâlnirea cu Duhovnicul* de la Iași din anul 2015, simpozion dedicat Părintelui Dionisie.

„Închinătorul: *-Părinte, muzica psaltică, muzica bizantină este mai aproape de rugăciunea inimii?*

Starețul Dionisie: *-Apăi, părinte, după cum o cultivi. Sigur că muzica bisericească este apropiată foarte mult de Dumnezeu, de suflet. Vezi,* ***muzica bisericească, stai toată noaptea s-o asculți și niciodată nu te mai saturi****. Nu numai atâta, dar,* ***dacă ești atent, scoți și lacrimi din ochii tăi****, că așa-i făcută, e lucru binecuvântat de Dumnezeu. Da... dar asta, corala; asta este cu totul omenească... Dar, orice făcem întru slava lui Dumnezeu e bine -primit (...) Ori cânți, ori citești, ori zici rugăciune, dacă inima-i departe de Dumnezeu, n-ai folos. Dar dacă inima ta e la Mântuitorul, se schimbă lucrurile. Ori cânți, ori citești, ori te rogi, inima să fie la Mântuitorul cu smerită cugetare.*

După cum se știe, cântarea bisericească este, în primul rând rugăciune, dar nu același soi de rugăciune ca aceea a inimii. Spre deosebire de Rugăciunea lui Iisus – în care repetăm aceeași formulă lexicală pentru un timp mai mult sau mai puțin îndelungat –, cântarea are o anumită diversitate". Sunt și alte diferențe, dar pe care nu le mai redăm, pentru că, în ciuda lor, rugăciunea inimii și psalmodia nu sunt incompatibile, nu se exclud neapărat una pe cealaltă. „Starețul Dionisie punea, la strană, atenția pe o stare de prezență, de trezvie și pe atenția la înțelesul cuvântului cântării, în timp ce, pe cei ce ascultau îi îndemna **să asculte cu mare atenție**, povățuindu-i totodată, fără să insiste foarte mult, **să rostească și Rugăciunea inimii cu buzele**. Nu există nicio contradicție între aceste povețe, deși e adevărat că nu toți se pot concentra asupra celor două acțiuni în același timp, dar sunt mulți care pot acest lucru.

Starețul a scos în evidență și două caracteristici definitorii ale psalmodiei tradiționale. Prima este **dimensiunea ei iconică**. Prin cuvinte deosebit de simple, el indică cei doi «poli» ai icoanei: unul zidit (sufletul omului) și celălalt nezidit (Dumnezeu). A doua este **eficiența cu care psalmodia poate conduce omul credincios și atent, spre starea de pocăință**, una din condițiile de bază ale mântuirii.

Când imaginile ce ne înconjoară, lecturile și cântările noastre sunt lumești, nu mai putem spune că noi căutăm voia lui Dumnezeu, ci ne căutăm voia proprie. Inima noastră se depărtează de Dumnezeu și se lipește de cele de jos. Ca o consecință firească, în loc să ne umplem de har, ne umplem de «lume», adică de confuzie, de tensiuni, de contradicții, de îndoieli. Orice lectură, imagine sau cântare «lumească» – adică necroită iconic sub insuflarea Duhului Sfânt – echivalează pentru creștinul nevoitor cu o «ieșire» din Biserică, pentru că hrănește omul cel vechi al patimilor".
(va urma)

Monahia Teofana

„Purtarea nefățarnică și cu dragoste față de aproapele va face lucrul nostru trainic."

SF. AMBROZIE,
cel mai îndrăgit stareț rus
(1812-1891)

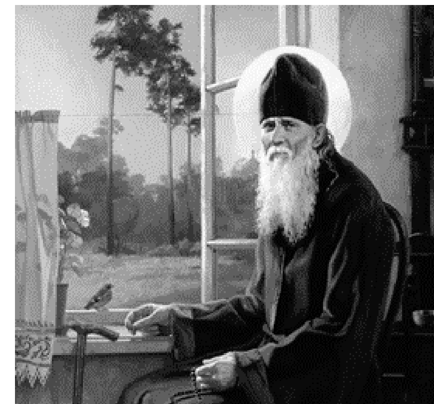
Acest mare Sfânt Părinte s-a născut în 1812, în ținutul Tambov, într-o familie bine credincioasă, cu opt copii. Tatăl era paracliser, iar bunicul preot. La botez l-au numit Alexandru, în cinstea Sf. Alexandru Nevski. Crescând, copilul se arătă a avea un **caracter vesel**; firea sa expansivă îl punea mereu în conflict cu atmosfera reținută a casei, în care educația era strictă. Cu toate acestea, a fost un elev strălucit la învățătură, terminând seminarul de teologie între primii. Devine profesor la o școală parohială, dar, în adâncul său Alexandru era nemulțumit de sine, distras mereu de alții la convorbiri zadarnice care îi chinuiau apoi conștiința. Încet-încet, se retrage.

La 27 de ani pleacă în pelerinaj la Lavra Sfintei Treimi și la pustnicul Ilarion de la Troerukovo, care l-a primit cu dragoste părintească. După ce și-a spus gândul pentru care a venit, Alexandru a primit sfatul de a merge la Optina, pentru că acolo va fi de trebuință. După întoarcerea din pelerinaj, Alexandru simte chemarea lui Dumnezeu tot mai vie și se decide să fugă la mănăstire, fără a spune nimănui nimic. Ascultând sfatul Starețului Ilarion, a ajuns la Sihăstria Optina.

Acolo i-a întâlnit pe marii stâlpi ai monahismului rus: *egumenul Moise și stareții Leon și Macarie*. De la aceștia, Alexandru a deprins taina ascultării, a credinței și mai ales a dragostei, ce l-au ajutat mai târziu a fi un mare îndrumător de suflete. Pentru o perioadă devine ucenicul de chilie al starețului Leon. A avut diferite ascultări: la bucătărie (cocea chifle, făcea drojdie) și în alte locuri. Muncea foarte mult și era în toate ascultător. Deși Părintele Leon îl încerca mult, smerindu-l în prezența altora, îl iubea, numindu-l cu blândețe, Sașa.

După 3 ani este tuns cu numele Ambrozie. În următorul an este hirotonit ierodiacon, iar apoi ieromonah. Cuviosul a fost ajutor de chilie al Starețului Macarie și ucenicul său apropiat. Fiind un om cu școală, el a ajutat la tipărirea scrierilor marilor pustnici din vechime, despre viața monahală.

Viața și răsuflarea Părintelui Ambrozie erau strădania sa pentru aproapele, oferind celor din jur binecuvântarea lui Dumnezeu. Era de ajuns să te apropii de acest om al lui Dumnezeu, ca **inima să simtă cum este îmbrăcată în dragostea sa,** iar atunci omul se deschidea cu ușurință, căpătând încredere deplină în cuvios. Din toate colțurile

Rusiei veneau oameni la Părintele, pentru a-i spune suferințele și a găsi rezolvare la problemele lor. El îi asculta cu atenție și, intrând cu înțelepciune în viața celui cu care vorbea, cunoștea și înțelegea lucrurile chiar mai bine decât interlocutorul său.

Sf. Ambrozie credea cu tărie în om, în chipul și asemănarea sa cu Dumnezeu. El știa că în miezul celei mai puternice denaturări a omului se află ascunsă scânteia darului dumnezeiesc. Oricât de întinat ar fi fost sufletul celui ce vorbea cu el, Starețul dădea aceluia conștiința că îl privește de la egal la egal, că n-a pierit cu totul și poate renaște. **Cuviosul dădea nădejde, curaj și credință celor mai decăzuți oameni**.

Cu timpul, și mai ales după moartea celorlalți părinți îmbunătățiți de la Optina, Starețul Ambrozie a devenit cel mai căutat duhovnic. Chilia sa nu se golea niciodată. Veneau oameni din toate clasele sociale, oameni simpli și săraci, dar și intelectuali cu mare renume și oameni de stat: Dostoievski, Tolstoi și alții. El îi primea cu dragoste și bunăvoință egală. Timp de treizeci de ani nu a lăsat pe nimeni fără mângâiere și ajutor. Toate se făceau cu putere de sus, pentru dragostea nemărginită ce o avea pentru poporul lui Dumnezeu.

Părintele Ambrozie avea darul înaintea vederii; de multe ori, adresându-se celor de față, spunea o poveste care era răspuns la gândul unei persoane prezente. El cunoștea starea interioară a oamenilor, fără să i se spună vreun cuvânt despre aceștia.

Cu toate darurile primite de la Dumnezeu, Starețul era foarte smerit, **încât prin smerenia lui îi făcea pe cei ce-i cunoșteau darurile sale, să uite că le are**. Când cei bolnavi veneau la el pentru vindecare, îi trimitea la alți stareți îmbunătățiți, iar unii se vindecau atunci când ajungea la locul respectiv, alții pe drum și se întorceau pentru a-i mulțumi. Se mai întâmpla ca Starețul să-i lovească în glumă, dar durerea le dispărea.

Odată, Cuviosul Ambrozie, cu spatele încovoiat, sprijinindu-se în cârje, venea de undeva spre schit. Deodată a văzut o căruță încărcată și alături un cal mort, iar deasupra lui plângea un țăran. Pierderea calului care întreținea familia țăranului era o nenorocire! Apropiindu-se de calul căzut, Starețul l-a înconjurat încet de trei ori. Apoi, luând o ramură uscată, a lovit calul, certându-l: *Ridică-te, leneșule*! și calul s-a supus, ridicându-se în picioare.

A trecut la Domul la aproape 80 de ani, încărcat de darurile Duhului. A fost înmormântat la mănăstirea Optina, unde sfintele sale moaște cu o mireasmă de neuitat umplu inimile pelerinilor de dragostea sa.

Pentru rugăciunile Sfântului Ambrozie, Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-ne pe noi!

M.Z.